

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

51. Et ad eius icom.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

ne linguæ quidem intactis musculis, vt nisi difficile ac fœdè balbutiens vocem quæ sat perciperetur non posset exsculpere: hominem igitur id ætatis, & læua corporis parte captum, & validissimâ quæque remedia, morbi pertinacia eludentem, communi sententia pro insanabili pronuntiauerant medici: quamobrem spes omnes in S. P. Franciscum transtulit quem venerabatur peculiari cultu, factusque certior Cocinensis Collegij Rectorem Antonium Toscanum de prodigiosa miraculis Cotatensi cruce, penes se assulam habere, eius ab eo frustillum obtinuit, quo in aquam derafo, post *Pater & Aue* vtcumque recitatum aquam haurit, linguam signo crucis munitam pertentat, experiturque enodem, ac liberam vt olim fuerat priusquam paralyfi ligaretur. Soluta iam linguæ vineulo, primo collum, deinceps brachia, & membra deinceps reliqua, motu defecta atque emortua, aqua eadem tingit, fugienteque ad aquæ contactus sigillatim malo, singula tam belle restituit, vt vnquam iuueni fuissent.

Cocini quoque Xauerij virtus prodigiosior eluxit in quadam icone, parte altera eius effigiem; altera Virginis exhibente, cum infante inter brachia filio. Erat hæc in manibus Lucie Vellanzani, Tamucaio in Sinis oriunda, virtute eximia vidua, olimque ab sancto Christi fidem edocta, ex qua de hisce miraculis cum iuridicè quæreretur annos exegerat ætatis centum & viginti. Nullum obtulisses tam inueteratum, & peruicacem morbum, membra nulla curationis omnis expertia, quin illa momento persanaret, seu partes affectas ducta in crucem icone obfignans, seu aqua spargens qua iconem merferat, hæc modo, nullis præterea, adiecta precula. *In nomine Iesu Christi, & P. Francisci Xauerij, restituatur tibi sanitas.* Multos vidi (ait vnus pro testimonio) capite, manibus, pedibus, pessimè affectos; alios naribus frustra putridæ carnis eiectantes, cum purulento, & intolerabili fœtore; alios phtyfi adpellem ossaque consumptos & cadaueribus concolores, meis inquam oculis coram vidi tactu illius iconis repente sanatos. Natam infantem septimestri partu, absque vlllo vitæ indicio; aliam ex lapsu de gerulæ brachiis morientem, contactu iconis, & Xauerij inuocatione, Lucia momento restituit. Cæcam multos iam annos mulierem; mutum; surdum; solutis paralyfi neruis, mensibus quindecim afflictam, icone in crucem obfignauit, adpersit aqua post immissam in eam iconem & absque vlla mora, sensibus, vsuique membrorum reddidit; quæ carptim libasse sufficiat, vt tria citius describam, quæ describit suo diplomate Pontifex, Beatorum honores Xauerio decernens. Gonzalo Rodriguez lauum latus qua cordi imminet profundè abscesserat, altamque vomicam multos menses alebat; absterrebat tamen periculi lubricum chirurgos à tentanda funditus mali sede, radiceque illius igni aut ferro extirpanda; fore tutius arbitratis, tenuissima diæta & pharmacis humorem illū exsiccare, sed iis tam nihil ætū est ad claudendum vlcus, vt etiam in carcinodes descuerit; ex quo accerrimi cruciatus, affectus cardiaci, & conuulsi stomachi doiores assidui, quos inter contigit Deo sanationem miseri parante

51

Et ad eius ico-
m.

parante vt de Xaverij icone, ac miris ab Lucia Sinenſi per eam editis aliquid inaudiret, veniretque in ſpem participandi eius boni: adit feminae domum, & ad pedes illius de genibus, calamitates ſuas narrat. Illa nihil cunctata, nulloque alio apparatu; ter pectus illius icone obſignat, iubens in nomine IESV & S. Franciſci Xaverij ſanum eſſe; quo eodem puncto, carcinoma emoritur (coit ſolidaturque vulnus, reſtoreſcunt vires in integrum vt olim valuerant) priuſquam morbus illas attereret: hoc primum, alterum ſequitur in Maria Diazia editum, huius partem dextram paralyſis ferè omnem, maximè brachium laxarat, quod cadebat ex humero pendulum, nec cruri inſiſtere, nec paſſum progredi, niſi ſufficientis auxilio poterat; augebat miſeriam cæcitas, & expes vtrimque medicinae malum niſi ea miraculo fieret, vt euidenti proutus, grandique facta eſt; ad ſe enim perductam piſſima vidua, ſemel quotidie ſeptiduo integro aqua tinxit cui Xaverij nomen pro more ſuo intinxerat, die ſeptimo cum etiam oculos irroraret, & in crucem ſignaret, ſimul oculos cæca perſpicaces, neruos paralytica firmos, & habiles recepit, valenſque belliffimè, abſque duce, aut ſulero in Societatis templum ſe contulit, vbi ferulas ſubalares, acceptæ gratiæ anathema archiatro ſuo Xaverio appendit. Tertio denique materiam præbuit Manuel|Gonzales Figheredus, virtutem & ipſe Apoſtoli expertus, malis curationum expertibus efficaciter ſalutarem; huic computruerat vtraque tibia, & ebulliebat in continuam verminationem & ſaniem, cum acutiſſimo cruciatu, quo pedem humi ſigere vetabatur; conati diu multumque medici malignum humorem in crura deciduum, arefactione præuertere, hoc artus & operæ tutelere pretium, vt neruis contractis, alterum altero fieret breuius, ad ſummam exitij, hominem inuaſit cruentum ventris profluuium, quod exhausto vlceribus, & annis ferme ſexaginta, nemo non mortiferum cenſuit: fuiſſetque omnino, niſi pia Sinenſis adhibuiſſet morbis Xaverij manum, aquam bibit ægrotus cui Xaverij iconem illa immerſerat, ſtatimque ex plagis, ſaniſis illis, & inueteratis, ſimulque ex diſenteria valuit. Ingens quoque Cocini miraculum extitit ab alia Beati Xaverij Cotatenſis apographa tabula. Eam commodum ſibi, Gaſpar Gonzalez ſecum detulerat, cum duabus ante mediam noctem horis in portum ſubiit: elapſa vix hora immane incendium Chriſtophori Mirandæ proximas ædibus ipſius ædes corripuit, quod vento, tenebris, æſtuo ardore, materia lignea, ſeram opem non expectantibus, breui ab imis quæ corripuerat altius graſſatum, primum famulam dormientem illico præfocat. Exciti ſtrepitu vicini, aliud ſua raptim comportare, vel confertim fenestris proieccta, igni ſubducere, quod editior Mirandæ domus flammis & carbonibus in tecta illorum plueret, ex palmarum aridis frondibus conferta. Ferit imminens clades Gonzalem Xaverij memorem. Productam illius tabulam incendio obuertit, ipſe cum omni familia, genua flexo, eius præſidium magnis vocibus implorat. Hic vero ex templo erumpentes fenestris, & tectis flammæ intro reſilire, cohibere ſe parietibus, in ſeipſas concidere

cidere refides, & extingui: fuit tamen sepulchri ad prodigia diuina, quam imaginum virtus potentior, illa inquam prodigia, quæ magis illustrat raritas; & possint à me vel centena, nisi tædio caueam referri. Vnum ergo depromo ex actis publicis admodum singulare. Goæ puer in lucem venit, qui nominalibus Ventura dictus est, significatione patria rebus perperam congruente, exilibus siquidem in modum digiti natus est tibiis, hoc, est osliculis vna pelle contactis, & solutis præterea genibus, idcirco ferendo corpori planè inutilis, quod pedum vice reptando manibus trahebat. Hunc sibi alendum Ioannæ Fonscæ matronæ nobilis pia caritas optarat, educabatque pro filio: quare ponè trahentem flaccidas tibiis, manibusque serpentem absque mœre nequibat cernere, nec longo illo quo languentem apud se habuit quinquennio defutura erat medicationis, sedulitas, sumptusve misello infanti, si quid inde ad sanandum illum consequi expectasset. Cuius tamen nulla humanitùs patebat via, repensurus opinor pietatem matronæ Deus optatissimo euentu hanc illi aperuit, vt ad S. P. Xauerium confugeret: coram ergo puerum illi sistit, enixe flagitat inter tot eius caritatis, & potentia decora accenseri hoc etiam velit, vitæque dimidium innocenti illi semimortuo donet; sancit autem preces suas hoc voto se, suis manibus puerum per dies nouem ad eius sepulchrum quotidie laturam, & præstare occæpit illo ipso die, quod pollicebatur. Fluebat tertius voti dies & ecce inter brachia illius gliscere puero per genua & tibiis vigor insolitus; petit humi deponi, quam vix contigerat cum in pedes, quod nunquam potuerat assurgit, eneruibus antehac & emortuis tibiis percommode nititur; quibus dum pergitur in exsoluenda voti fide, quotidiano carniū accessu auctis, nono demum die pueri annis, & corpori conformes extitere.

Sequamur ad vltimum, de mortuis dicere quos vita functum Xauerium in vitam excitasse fides publica confirmauit. Sed prius indictos non prætereamus, quibus naturæ vitio excludendis hac luce, obtinuit tamen vt in eam venirent. Sterilibus enim coniugatis prolem sapius impetrauit, & frequentes Cotate ad illius ædem visebantur etiam ethnica quæ filiolos infantes illi dedicabant, eius precibus acceptos professæ, æt tum oblati ex promissione donariis, tum indito pueris Francisci nomine, exorata ex eo gratiam testatæ. Has inter ethnica, diu infœcunda; post eius, quas expetierat, precibus mater facta, Francisci nomine infantem vocauit, qua tam inaudita nomenclatione, suæque superstitioni tam iniuifa, offensi ad furorem propinqui miseram pessimè, at non diu impune multarunt; omnes nocte eadem, mors oppressit. Qua suorum morte, quam suscepti filij miraculo vehementius persuasa, in templum accurrit & salutis fonte cum Filio Iota Christianis accessit.

Nunc de rediuiuis in India quos suscitauit Xauerius; infans fuit mulieris ethnica in regno Trauancoris filius, quo post sterilem diu thorum Sancti precibus impetrato, matrum se omnium beatissimam credit, sed eo, bimestri extincto, infelicissimam. Verum haudquaquam despe-

52
Steriles Xau.
precibus fœ-
cund.

53
Tres mortuū
ad vitam re-
uocati.